

แนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามการรับรู้ของประชาชน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบัวชุม จังหวัดนครราชสีมา
GUIDELINES FOR GOVERNANCE ADMINISTRATION BASED ON PUBLIC PERCEPTION
OF THE KHOK KRA CHAI SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION,
KHORAT DISTRICT, NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

ทวีทรัพย์ บุญนิวัฒน์ และพิมพ์พีจี บรรจงปรุ
THAWEESAP BUNNIWAT, PIMPAJEE BUNJONGPARU
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
NAKHON RATCHASIMA RAJABHAT UNIVERSITY
จังหวัดนครราชสีมา
NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

Received: December 5, 2024

Revised: January 22, 2025

Accepted: January 28, 2025

บทคัดย่อ

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ได้รับความสำคัญอย่างยิ่งในบริบทของการบริหารภาครัฐทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทย ซึ่งการบริหารงานที่ยึดหลักธรรมาภิบาล ถือเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความโปร่งใส ความยุติธรรม และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามการรับรู้ของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามการรับรู้ของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย จำนวน 387 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างมีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 4 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและสรุปข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา พบว่า 1. ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามการรับรู้ของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านความเสมอภาค ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกระจายอำนาจ 2. แนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย ควรเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย สร้างช่องทางรับฟังความคิดเห็น และพัฒนาการกระจายอำนาจให้คล่องตัวเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกล่าวโดยสรุป ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชายได้รับการประเมินในระดับสูง แต่ยังคงจำเป็นต้องพัฒนาด้านการกระจายอำนาจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

คำสำคัญ: การบริหารงาน หลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล การรับรู้ของประชาชน

ABSTRACT

Governance according to the principles of good governance has gained significant importance in the context of public administration worldwide, particularly in Thailand. Governance adhering to these principles serves as a crucial mechanism in enhancing transparency, justice, and public participation in the decision-making processes of local administrative organizations. This study aims to investigate the level of governance in accordance with the principles of good governance as perceived by the residents of Kok Krachai Subdistrict Administrative Organization and to explore the governance strategies perceived by the public. The sample consisted of 387 residents of Kok Krachai Subdistrict, selected through stratified random sampling. The research instruments included a questionnaire with a reliability coefficient of 0.96, and structured interviews with four key informants. Data were analyzed using mean and standard deviation for quantitative data, and content analysis for qualitative data.

The findings revealed that 1. the overall level of governance according to the principles of good governance, as perceived by the public, was high. Among the various aspects, effectiveness had the highest mean score, followed by equity, while decentralization had the lowest. 2. It is suggested that the Kok Krachai Subdistrict Administrative Organization should enhance transparency by making information more accessible, establish channels for public feedback, and improve the flexibility of decentralization to increase efficiency. In summary, the research indicates that the governance of the Kok Krachai Subdistrict Administrative Organization is rated highly, but there is a need for improvement in decentralization to enhance operational efficiency.

Keywords: Administration, Good Governance, Subdistrict Administrative Organization, Public Perception

บทนำ

การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาประเทศภายใต้ระบบประชาธิปไตย ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นการลดบทบาทของรัฐส่วนกลางเท่านั้น แต่ยังเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรและดำเนินการตามความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งหวังให้ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกำหนดทิศทางการพัฒนา โดยสามารถกำหนดขอบเขตภารกิจและหน้าที่ของท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน ซึ่งการกำหนดภารกิจนั้นจะต้องพิจารณาปัจจัยสำคัญหลายด้าน เช่น ความพร้อมของทรัพยากรในท้องถิ่น ความต้องการและค่านิยมของประชาชนในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐส่วนกลาง เพื่อให้การบริหารงานสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและมีผลกระทบที่ดีต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (ธงชัย คล้ายแสง, 2562, น. 187)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการบริหารงานท้องถิ่นนั้นถือเป็นหัวใจสำคัญของการกระจายอำนาจ เนื่องจากประชาชนคือผู้ที่มีความรู้และเข้าใจในปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นตนเอง การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการบริหาร ตั้งแต่การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นการจัดทำงบประมาณ การคัดเลือกผู้บริหารท้องถิ่น ไปจนถึงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานนั้นจะช่วยเสริมสร้างความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือในระบบการบริหารงานท้องถิ่น นอกจากนี้การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมยังเป็นการสร้าง

ความสัมพันธ์ที่ตึงระหว่างประชาชนกับภาครัฐช่วยให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง (ถวิลวดี บุรีกุล, 2561, น. 3)

การพัฒนากระบวนการบริหารงานท้องถิ่นให้มีความโปร่งใส มีความเป็นธรรม และสามารถตรวจสอบได้ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ การทำงานที่มีระบบและสามารถตรวจสอบได้จะช่วยลดโอกาสในการทุจริตและการบริหารที่ไม่โปร่งใส ซึ่งจะทำให้ท้องถิ่นสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ตรงจุด การพัฒนาและการปรับปรุงระบบบริหารงานในท้องถิ่นต้องมีการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในเรื่องของการฝึกอบรมและการให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น เพื่อให้สามารถทำงานได้ตามมาตรฐานและบรรลุผลสำเร็จในการพัฒนาชุมชน (ถวิลวดี บุรีกุล, 2561, น. 3) การกระจายอำนาจไม่ได้หมายความว่าท้องถิ่นทุกแห่งมีความสามารถในการบริหารจัดการที่เท่าเทียมกัน เพราะในแต่ละท้องถิ่นนั้นมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน เช่น ขนาดของพื้นที่ ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม และระดับการพัฒนาของทรัพยากรต่างๆ การกระจายอำนาจที่ดีจึงต้องมีการพิจารณาและสนับสนุนจากภาครัฐ เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม การสนับสนุนดังกล่าวอาจจะเป็นการจัดสรรงบประมาณ หรือการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในการพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในแง่ของการพัฒนาชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข (สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย, 2559, น. 6) ซึ่งเป็นการมุ่งเน้นการให้บริการแก่ประชาชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยการบริหารงานท้องถิ่นนั้นจะต้องเน้นความพึงพอใจของประชาชนเป็นหลัก โดยเฉพาะในด้าน การให้บริการที่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างครบถ้วน ซึ่งจะช่วยสร้างสังคมที่มีความสุขและยั่งยืนในระยะยาวการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นไม่ใช่แค่การมอบอำนาจในการตัดสินใจเท่านั้น แต่ยังต้องการการพัฒนาและการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพการบริหารงานท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การกระจายอำนาจจึงเป็นกระบวนการที่ต้องได้รับการสนับสนุนทั้งจากภาครัฐและประชาชนในการสร้างความร่วมมือและบูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาชุมชนและประเทศอย่างยั่งยืน

การบริหารราชการแผ่นดินจำเป็นต้องใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการดำเนินการเพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปด้วยความโปร่งใสและเป็นธรรม ซึ่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ได้กำหนดให้มีการปรับปรุงระบบบริหารราชการให้มีความเหมาะสมและตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ รวมถึงการให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นให้การบริหารราชการมีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละระดับได้อย่างเป็นระบบ โดยกำหนดกรอบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการดำเนินงานของหน่วยงานราชการต่างๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และการอำนวยความสะดวกในการตอบสนองความต้องการของประชาชน (ปิยากร หวังมหาพร, 2560, น. 29)

ธรรมาภิบาลถือเป็นมิติสำคัญของการบริหารงานภาครัฐที่ปัจจุบันได้รับการนำมาใช้เป็นวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการดำเนินงาน (สมศักดิ์ สามัคคีธรรม, 2561, น. 75) นอกจากนี้ยังได้มีการบรรจุหลักธรรมาภิบาลในยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่ายังพบว่าหลักธรรมาภิบาลมักไม่เป็นที่ชัดเจนในด้านการขับเคลื่อนเชิงยุทธศาสตร์ส่งผลให้การพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองขาดความสมดุล และไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มที่ ส่งผลให้การบริหารงานภาครัฐ

ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดปัญหาคอร์รัปชัน และเสี่ยงต่อความยั่งยืนของเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในระยะยาว

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพบว่ายังมีปัญหาในหลายมิติ โดย ถวิลวดี บุรีกุล (2561, น. 4) ชี้ให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดความเข้าใจในบทบาทและอำนาจหน้าที่ระหว่างข้าราชการประจำและข้าราชการการเมือง อีกทั้งยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของวีระศักดิ์ เครือเทพ (2560) ที่พบว่าปัญหาสำคัญคือการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามและตรวจสอบการทำงาน โดยเฉพาะในด้านการใช้จ่ายงบประมาณ นอกจากนี้ สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2562) ยังพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมักประสบปัญหาในการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ส่งผลให้การให้บริการประชาชนขาดมาตรฐานและความต่อเนื่อง ขณะที่ ปราน สุวรรณมงคล (2563) เสนอว่าการแก้ไขปัญหาต้องเริ่มจากการสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน โดยเฉพาะการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ จากการศึกษาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องพัฒนาระบบการบริหารงานในหลายด้าน โดยเฉพาะการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ และการสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงาน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนและมีฐานะเป็นนิติบุคคล การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาฯ งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน โดยการดำเนินการทั้งหมดต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย พบว่า องค์การฯ ได้รับคะแนนสูงถึง 91.54 แต่ในด้านการเปิดเผยข้อมูลเป็นด้านที่ได้คะแนนต่ำที่สุดซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีพื้นที่ที่ต้องพัฒนาในการปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูลและการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2566, น. 6)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาและวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย โดยมีการพิจารณาด้านต่าง ๆ เช่น ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การตอบสนอง การรับผิดชอบ ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม และนิติธรรม เพื่อให้สามารถนำผลการศึกษาไปพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มที่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามการรับรู้ของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา

การทบทวนวรรณกรรม

การบริหารงานในระดับท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา จำเป็นต้องยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานและตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน

การทบทวนวรรณกรรมนี้มีเป้าหมายเพื่อวิเคราะห์แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาล โดยเน้นถึงความสำคัญ ความหมาย และองค์ประกอบของธรรมาภิบาลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทของการบริหารงานในระดับท้องถิ่น ดังนี้

1. ความหมายของธรรมาภิบาล

การบริหารงานในทุกองค์กรล้วนมีเป้าหมายสำคัญคือการสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน ซึ่งธรรมาภิบาล (Good Governance) ถือเป็นหัวใจสำคัญที่ช่วยสร้างระบบการบริหารจัดการให้มั่นคง โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรและประชาชน แนวคิดธรรมาภิบาลได้รับการพัฒนาและอธิบายโดยทั้งนักวิชาการและองค์กรระดับโลก เช่น ธนาคารโลก (World Bank) (1992) ที่ระบุว่าธรรมาภิบาลคือ การใช้อำนาจที่ดีในการจัดสรรทรัพยากร โดยมีลักษณะสำคัญคือความโปร่งใส ความสามารถในการคาดการณ์อนาคต กระบวนการทำนโยบายที่เปิดเผย และการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคม ในมุมมองของนักวิชาการ เช่น สมศักดิ์ สามัคคีธรรม (2564) ได้กล่าวถึงธรรมาภิบาลว่าเป็น กระบวนการจัดระเบียบการบริหารภายใต้ระบอบประชาธิปไตย ที่ให้ความสำคัญกับการถ่วงดุลอำนาจและการตรวจสอบเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างภาคีต่าง ๆ เช่นเดียวกับ พลอย สืบวิเศษ (2561) ที่เน้นว่าธรรมาภิบาลคือ หลักการบริหารที่มุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติและประชาชน โดยยึดมั่นในความถูกต้อง ความยุติธรรม และคุณธรรม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2556) ให้นิยามว่าธรรมาภิบาลหมายถึง วิธีการปกครองที่ดี โดยเชื่อมโยงกับคุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติงานที่โปร่งใส ทั้งนี้ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ที่ดี พ.ศ. 2546 ได้ระบุเป้าหมายของการบริหารราชการที่ดีไว้อย่างชัดเจน เช่น การสร้างประโยชน์สุขแก่ประชาชน กล่าวโดยสรุปธรรมาภิบาลคือ กระบวนการบริหารที่ดี ซึ่งเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความยุติธรรม โดยมุ่งตอบสนองความต้องการของประชาชนและสร้างความสมดุลระหว่างประสิทธิภาพขององค์กรกับการมีส่วนร่วมของสาธารณะ

2. องค์ประกอบหลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาลแนวทางการบริหารงานของรัฐและองค์กรที่มุ่งให้เกิดความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความยุติธรรมในการดำเนินการต่างๆ โดยมีจะถูกกำหนดผ่านองค์ประกอบหลายประการที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพและประสิทธิภาพของการบริหารงาน ในที่นี้จะกล่าวถึงองค์ประกอบหลักของธรรมาภิบาลจากหลายแหล่งที่มาที่สำคัญ ทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ ธนาคารโลก (World Bank) (1992) ได้กำหนดองค์ประกอบหลักของธรรมาภิบาลในด้านต่างๆ ได้แก่ สิทธิในการมีเสียงและความรับผิดชอบของประชาชน (Voice and Accountability), ความเสถียรภาพทางการเมือง (Political Stability), ประสิทธิภาพของรัฐบาล (Government Effectiveness), คุณภาพของมาตรการควบคุม (Regulatory Quality), นิติธรรม (Rule of Law), และการควบคุมปัญหาทุจริต (Control of Corruption) ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้เน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและรัฐบาลที่มีความเสถียรภาพ รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายอย่างยุติธรรมและการควบคุมปัญหาทุจริต (พัชรีย์ สิริโรส, 2561) ในขณะที่คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (UNESCAP) ได้ระบุองค์ประกอบของธรรมาภิบาลที่สำคัญ ได้แก่ การมีส่วนร่วม (Participation), นิติธรรม (Rule of Law), ความโปร่งใส (Transparency), การตอบสนอง (Responsiveness), ความเสมอภาคและการไม่กีดกัน (Equity and Inclusiveness), ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency), และภาระรับผิดชอบ (Accountability) ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม การทำงานที่มีความยุติธรรม และการให้บริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน (UNESCAP, 2018) ในขณะที่องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ก็ได้เสนอองค์ประกอบของธรรมาภิบาลที่เน้นการมีกรอบการกำกับดูแลที่มีประสิทธิผล รวมถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้ถือหุ้น

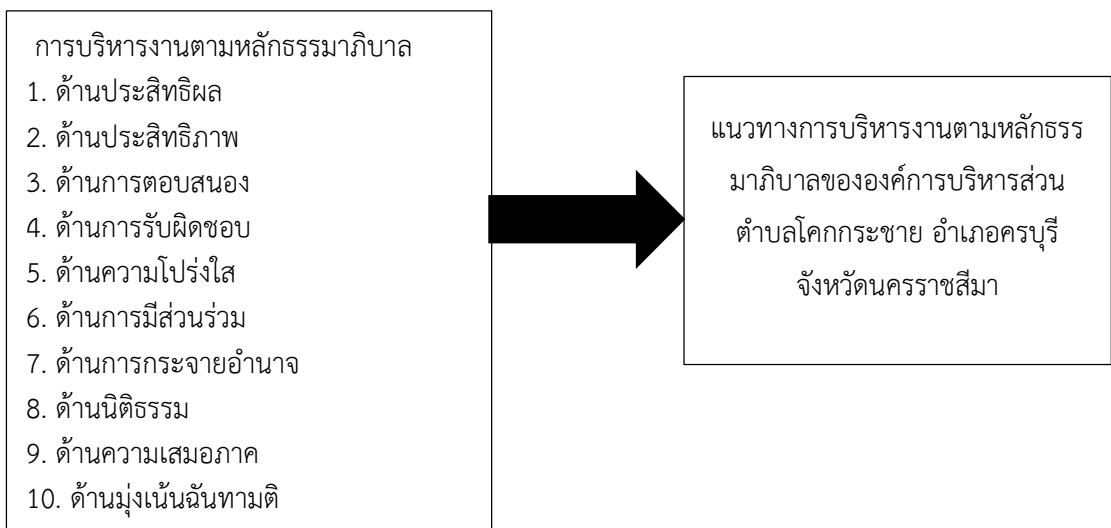
และความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูล (OECD, 2009) ตลอดจนธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank) เน้นความสำคัญของการมีส่วนร่วม (Participation), การคาดการณ์ได้ (Predictability), และความโปร่งใส (Transparency) โดยมองว่าองค์ประกอบเหล่านี้ช่วยให้การบริหารมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และคาดการณ์ผลการกระทำได้ (Asian Development Bank, 2018) นอกจากนี้สมาคมเทศบาลแห่งวิกตอเรียได้กำหนดองค์ประกอบที่เน้นการมีส่วนร่วม (Participatory), ความโปร่งใส (Transparent), ความรับผิดชอบ (Accountable), และความเสมอภาค (Equitable and Inclusive) เพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อประชาชน (Municipal Association of Victoria, 2018) โดยรวมแล้วองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลที่กล่าวถึงข้างต้นสะท้อนถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจ การเคารพกฎหมาย การโปร่งใสในการดำเนินงาน และการรับผิดชอบต่อผลการกระทำซึ่งทั้งหมดนี้มีบทบาทสำคัญในการสร้างสังคมที่ยุติธรรมและมีความเชื่อมั่นในระบบการปกครอง (Graham et al., 2003)

กล่าวโดยสรุปการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับท้องถิ่น เน้นความสำคัญของการใช้หลักธรรมาภิบาลในการสร้างความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความยุติธรรมในการดำเนินงาน อีกทั้งช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในองค์กรและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของรัฐบาลท้องถิ่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามการรับรู้ของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอกนครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักพัฒนาระบบราชการ (สำนักคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2560, น. 354-356) มาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย จำนวน 10 หลัก ดังนี้

ตัวแปรที่ศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบัวชุม จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 11,679 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบัวชุม จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 387 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1973)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา ส่วนตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบัวชุม จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย 10 ด้าน ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลการตอบสนอง การรับผิดชอบ ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ นิติธรรม ความเสมอภาค และฉันทามติ

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยเริ่มต้นจากการร่างแบบสัมภาษณ์โดยอ้างอิงจากผลการวิจัยในตอนต้น ที่ได้พบว่าในแต่ละด้านของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบัวชุม จังหวัดนครราชสีมา มีระดับการบริหารงานที่ต่ำสุดในอันดับแรก โดยการสัมภาษณ์จะครอบคลุม 10 ด้านหลัก หลังจากนั้นจะนำแบบสัมภาษณ์ที่ร่างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำการตรวจสอบและรับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยหลังจากได้รับข้อเสนอแนะแล้ว จะทำการปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามที่ได้รับคำแนะนำและนำไปใช้ในการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนถัดไปเพื่อเก็บข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ใช้วิธีเก็บข้อมูลทั้งทุติยภูมิและปฐมภูมิเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและเชื่อถือได้สำหรับข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยรวบรวมจากแหล่งข้อมูลออนไลน์ หนังสือ วารสาร และงานวิจัย เพื่อสร้างพื้นฐานความเข้าใจเชิงทฤษฎี ส่วนการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ ใช้แบบสอบถามเป็นหลัก โดยได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อย่างละเอียด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ มีคุณภาพ หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสถิติ เพื่อความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ข้อมูลจากทั้งสองแหล่งนี้ช่วยให้การวิเคราะห์และข้อเสนอแนะมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทในพื้นที่

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในศึกษานี้ดำเนินการผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนหลัก ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 การวิเคราะห์ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามการรับรู้ของประชาชน ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางและการกระจายของข้อมูล จากนั้นแปลผลจากการกำหนดช่วงอันตรภาคชั้นเพื่อให้ตีความหมายระดับสมรรถนะได้อย่างเป็นระบบใช้เกณฑ์ในการแบ่งระดับความกว้าง

ของอันตรายภาคชั้นโดยใช้วิธีการคำนวณหาความกว้างระหว่างชั้นตามหลักการหาค่าเฉลี่ยของธานินทร์ ศิลป์จารุ (2560, น. 75)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์เชิงพรรณนาและเชิงอนุมาน โดยสถิติที่ใช้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก ดังนี้

5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เช่น เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ในขณะที่ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อแสดงค่ากลางของระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตลอดจนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวัดการกระจายของข้อมูลและความแปรปรวนในกลุ่มตัวอย่าง

5.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้เพื่อทดสอบสมมติฐานและตีความผลการวิจัยในเชิงความสัมพันธ์หรือความแตกต่างระหว่างตัวแปร โดยขึ้นอยู่กับลักษณะข้อมูลที่เก็บรวบรวม

ผลการวิจัย

การศึกษาแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามการรับรู้ของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอกนครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการเก็บข้อมูล 387 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	144	37.21
หญิง	243	62.79
2. อายุ		
ต่ำกว่า 18 ปี	17	4.39
18-34 ปี	98	25.32
35-54 ปี	124	32.03
55-64 ปี	137	35.40
65 ปีขึ้นไป	11	2.84
3. สถานภาพสมรส		
โสด	126	32.56
สมรส	146	37.73
หม้าย/หย่าร้าง	115	29.71

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	83	54.61
ปริญญาโท	69	45.39
ปริญญาเอก	0	0.00

จากตาราง 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62.79 มีอายุอยู่ในช่วง 55-64 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.40 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 37.73 และมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 75.97

ตอนที่ 2 ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามการรับรู้ของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบัวชุม จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามการรับรู้ของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบัวชุม จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยภาพรวม และรายด้านและนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อแปลความหมาย ซึ่งผลการศึกษารายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามการรับรู้ของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบัวชุม จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามการรับรู้ของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบัวชุม จังหวัดนครราชสีมา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ด้านประสิทธิภาพ	4.53	0.65	มากที่สุด
2. ด้านประสิทธิภาพ	4.21	0.80	มาก
3. ด้านการตอบสนอง	4.31	0.75	มาก
4. ด้านการรับผิดชอบ	4.29	0.77	มาก
5. ด้านความโปร่งใส	3.89	0.82	มาก
6. ด้านการมีส่วนร่วม	4.25	0.76	มาก
7. ด้านการกระจายอำนาจ	3.87	0.79	มาก
8. ด้านนิติธรรม	4.24	0.80	มาก
9. ด้านความเสมอภาค	4.35	0.77	มาก
10. ด้านมุ่งเน้นฉันทามติ	4.31	0.81	มาก
รวม	4.23	0.77	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามการรับรู้ของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านประสิทธิผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.65) รองลงมาด้านความเสมอภาค ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.77) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกระจายอำนาจ ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.79)

ตอนที่ 3 แนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การพัฒนาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชายตามหลักธรรมาภิบาลควรมุ่งเน้นการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดทำระบบการประเมินผลโครงการที่มีมาตรฐาน พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน และรวบรวมผลการประเมินไว้ในฐานข้อมูลกลางเพื่อการสืบค้นที่สะดวก ซึ่งควบคู่ไปกับการสนับสนุนให้บุคลากรนำบทเรียนจากโครงการที่ผ่านมาไปใช้ปรับปรุงโครงการใหม่ นอกจากนี้ การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานสามารถทำได้ด้วยการนำระบบจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์และพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับบริการประชาชน เพื่อเพิ่มความสะดวกและลดเวลาในกระบวนการดำเนินงาน ทั้งยังควรพัฒนาระบบติดตามผลการดำเนินงานที่สามารถบูรณาการข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ ในส่วนของการตอบสนองความต้องการของประชาชน ควรพัฒนาระบบประเมินความพึงพอใจออนไลน์ที่เข้าถึงง่าย พร้อมจัดตั้งจุดรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบดิจิทัล ณ สถานที่ให้บริการ อีกทั้งควรนำผลสำรวจมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน การเสริมสร้างความรับผิดชอบในองค์กรสามารถดำเนินการได้โดยการพัฒนากลยุทธ์การสื่อสารที่ชัดเจน พร้อมจัดประชุมภายในเพื่อชี้แจงบทบาทหน้าที่อย่างต่อเนื่อง และควรใช้ระบบสื่อสารออนไลน์ เช่น อีเมล หรือแพลตฟอร์มภายใน เพื่อสนับสนุนการกระจายข้อมูลที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สำหรับการส่งเสริมความโปร่งใส ควรจัดตั้งคณะทำงานรับผิดชอบด้านการเปิดเผยข้อมูล พร้อมพัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลทั้งในรูปแบบดิจิทัลและเอกสารที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย อีกทั้งให้การอบรมบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการให้บริการข้อมูลอย่างเหมาะสม ตลอดจนการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนควรดำเนินการผ่านการพัฒนาเว็บไซต์และโซเชียลมีเดียเป็นช่องทางสื่อสารหลัก รวมถึงจัดประชุมประชาสัมพันธ์ออนไลน์เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นอย่างครอบคลุม นอกจากนี้ การกระจายอำนาจควรใช้ระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อสนับสนุนการวางแผนและตัดสินใจอย่างแม่นยำ ควบคู่ไปกับการติดตามผลแบบเรียลไทม์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานในด้านของนิติธรรม การจัดตั้งคณะทำงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายเพื่อตรวจสอบและทบทวนกฎหมายเป็นสิ่งจำเป็น พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดเก็บและติดตามการเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย ขณะที่การส่งเสริมความเสมอภาคสามารถทำได้โดยการเตรียมข้อมูลและบริการในหลายภาษา รวมถึงจัดตั้งศูนย์บริการประชาชนที่รองรับทุกกลุ่ม เช่น การสร้างทางลาดสำหรับผู้พิการ สุดท้าย การมุ่งเน้นฉันทามติสามารถทำได้โดยจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นผ่านเครื่องมือสื่อสารที่หลากหลาย เช่น โซเชียลมีเดียหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ พร้อมทั้งสร้างกลไกการติดตามและประเมินผลความคิดเห็น เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงการดำเนินงานตามแนวทางดังกล่าวจะช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชายสามารถพัฒนาการบริหารงานที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างสมบูรณ์

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามการรับรู้ของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา มีการอภิปรายผลตามหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมพบว่าการบริหารงานอยู่ในระดับมาก สาเหตุสำคัญมาจากการเปิดเผยข้อมูลและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยเพิ่มความไว้วางใจ และความรู้สึกเป็นเจ้าของในชุมชนของประชาชน นอกจากนี้ยังตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างเหมาะสม การจัดการดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นางลักษณ์ ทวีรักษา และณัฐณภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์ (2566) ที่พบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในเขตจังหวัดสมุทรสงครามมีผลในระดับที่ดีเช่นกัน

1.1 ด้านประสิทธิผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชายมีการกำหนดเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน และสามารถดำเนินงานให้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของนางนถ หวังเทพอนุเคราะห์ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านประสิทธิผล อยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ด้านประสิทธิภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการเสนอแนะทางเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะทางในการพัฒนางาน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารสมัยใหม่ที่มีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของบุคลากร ตลอดจนมีการส่งเสริมให้บุคลากรเสนอแนะทางเพิ่มประสิทธิภาพ แสดงให้เห็นว่าองค์กรตระหนักถึงคุณค่าและศักยภาพของบุคลากร ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญในการพัฒนาองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของวิวัฒน์ บุญเกษม (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดนันทบุรี พบว่า ด้านประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการตอบสนอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการวิเคราะห์และจำแนกกลุ่มผู้รับบริการตามความต้องการและความคาดหวังที่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย ตระหนักถึงความแตกต่างของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งสะท้อนถึงการบริหารงานที่คำนึงถึงความหลากหลายและความเป็นธรรม รวมไปถึงจนถึงการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในการให้บริการนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากรและการออกแบบบริการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของนางลักษณ์ ทวีรักษา และณัฐณภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ด้านการตอบสนองอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีการควบคุมภายในของหน่วยงานที่ชัดเจน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย ให้ความสำคัญกับการป้องกันการทุจริตและการจัดการความเสี่ยงในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อการใช้ทรัพยากรสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนว่าองค์กรมีการบริหารงานอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ตลอดจนการมีระบบควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพยังช่วยให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับงานวิจัยของนางนถ หวังเทพอนุเคราะห์ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านการรับผิดชอบต่อ อยู่ในระดับมากที่สุด

1.5 ด้านความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบล มีการรายงานความคืบหน้าของโครงการหรือกิจกรรมสำคัญให้ประชาชนรับทราบระหว่างดำเนินการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย ให้ความสำคัญกับการรายงานความคืบหน้าของโครงการแสดงให้เห็นถึงความตระหนักในหลักการของการบริหารงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ การเปิดเผยข้อมูลอย่างต่อเนื่องระหว่างการดำเนินโครงการช่วยสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจจากประชาชน อีกทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างใกล้ชิด ตลอดจนการรายงานความคืบหน้าอย่างสม่ำเสมอช่วยป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ เนื่องจากทุกขั้นตอนของการดำเนินงานอยู่ภายใต้การตรวจสอบของสาธารณชน นอกจากนี้ยังเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อประชาชนในฐานะเจ้าของทรัพยากรและผู้รับบริการโดยตรง สอดคล้องกับงานวิจัยของธนศพล อินทร์จันทร์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด องค์การบริหารส่วนตำบล ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างความเสมอภาคในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย ได้มีการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามาไปมีส่วนร่วมผ่านวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดเวทีประชาคมอย่างสม่ำเสมอ การใช้ช่องทางสื่อสารที่มีความหลากหลาย และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังจัดให้มีการประชุมในเวลาที่เหมาะสม หมุนเวียนสถานที่จัดกิจกรรมและใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในการสื่อสาร อย่างไรก็ตามการรักษาระดับการมีส่วนร่วมให้คงอยู่เป็นความท้าทายที่สำคัญ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชายจึงต้องพัฒนาวิธีการส่งเสริมอยู่เสมอ เช่น การใช้เทคโนโลยีในการรับฟังความคิดเห็น การให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่พลเมืองและการสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วม ตลอดจนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชายมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมโดยเป็นแบบอย่างในการรับฟังความคิดเห็น เปิดกว้างต่อการวิจารณ์ และพร้อมปรับเปลี่ยนตามข้อเสนอแนะที่สมเหตุสมผล สอดคล้องกับงานวิจัยของธนศพล อินทร์จันทร์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก

1.7 ด้านการกระจายอำนาจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการกระจายอำนาจการตัดสินใจไปยังหน่วยงานระดับล่าง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย มีการมอบอำนาจในการตัดสินใจให้กับหัวหน้าฝ่ายรวมถึงผู้นำชุมชนส่งผลให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานในความรับผิดชอบโดยตรง ตลอดจนการจัดตั้งคณะกรรมการย่อยในระดับหมู่บ้านยังช่วยให้การตัดสินใจในเรื่องเฉพาะพื้นที่เป็นไปอย่างสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในพื้นที่ทำให้การแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของวิวัฒน์ บุญเกษม (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการกระจายอำนาจอยู่ในระดับมาก

1.8 ด้านนิติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบล มีการพิจารณาออกคำสั่งต่างๆ มีการกล่าวอ้างข้อกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย ให้ความสำคัญกับการอ้างอิงข้อกฎหมายในการออกคำสั่ง ซึ่งมีส่วนช่วยเสริมสร้าง

ความชอบธรรมในการดำเนินงาน ตลอดจนสามารถช่วยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความมั่นใจในกระบวนการตัดสินใจของหน่วยงานมากยิ่งขึ้น การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างถูกต้องตามกรอบกฎหมาย ลดความเสี่ยงในการเกิดข้อผิดพลาดหรือข้อขัดแย้งทางกฎหมายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ในขณะที่การกล่าวอ้างข้อกฎหมายและระเบียบในกระบวนการพิจารณาและออกคำสั่งยังช่วยส่งเสริมความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่าย ตลอดจนทุกคำสั่งหรือการดำเนินการที่ถูกรื้อถอนโดยหน่วยงานจะต้องมีการตรวจสอบว่าเป็นไปตามกฎหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งการที่มีการปฏิบัติเช่นนี้อย่างสม่ำเสมอแสดงถึงความเป็นมืออาชีพของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน การรักษาความโปร่งใสในการบริหารงานผ่านการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดไม่เพียงแต่ส่งเสริมความเชื่อมั่นของประชาชนแต่ยังช่วยให้การบริหารงานในท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การที่ทุกฝ่ายรู้ว่าหน่วยงานดำเนินการตามกรอบกฎหมายจะช่วยลดการเกิดข้อขัดแย้ง หรือความไม่พอใจของประชาชนต่อกระบวนการต่างๆ และทำให้การแก้ไขปัญหาในพื้นที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของธนเชษฐกุล อินทร์จันทร์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านนิติธรรม อยู่ในระดับมาก

1.9 ด้านความเสมอภาค โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำหนดมาตรฐานการให้บริการที่ชัดเจน เป็นธรรม และปฏิบัติต่อประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย มีการกำหนดมาตรฐานการให้บริการที่ชัดเจน ซึ่งช่วยให้ประชาชนเข้าใจในสิทธิและการเข้าถึงบริการได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของนิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานจังหวัดเขตพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานจังหวัดในเขตพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย ด้านความเสมอภาคอยู่ในระดับมาก

1.10 ด้านมุ่งเน้นฉันทามติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการนำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่ได้ทั้งจากภายในและภายนอกมาใช้ในการตัดสินใจการบริหารงาน ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย มีการจัดกิจกรรมหรือเวทีเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน นอกจากความคิดเห็นจากประชาชนภายนอกแล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของชูตระกูล ไชยเสนา (2563) ได้ศึกษาเรื่อง หลักธรรมาภิบาลที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสิงห์บุรี ด้านมุ่งเน้นฉันทามติ อยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา

2.1 ด้านประสิทธิผล ควรจัดทำระบบการประเมินผลและติดตามโครงการที่เป็นมาตรฐาน พร้อมทั้งรวบรวมผลการประเมินไว้ในระบบฐานข้อมูลกลางที่มีการอัปเดตข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถสืบค้นได้ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิวัดน์ อนันต์พุฒิเมธ (2563) ที่เสนอให้เปิดโอกาสให้ประชาชนประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการทุกปี

2.2 ด้านประสิทธิภาพ ควรใช้ระบบจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (EDMS) และแพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับบริการประชาชน จะช่วยประหยัดทรัพยากรและทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของธนฤต โพธิ์เงิน (2567) ซึ่งเน้นการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานให้มีการประหยัดต้นทุนและให้ประชาชนได้รับประโยชน์

2.3 ด้านการตอบสนอง ควรพัฒนาระบบการประเมินความพึงพอใจแบบออนไลน์และตั้งจุดรับฟังความคิดเห็นในระบบออนไลน์เพื่อให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้สะดวกทันทีหลังรับบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิวัฒน์ บุญเกษม (2565) ที่เสนอให้ท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบกระบวนการทำงาน

2.4 ด้านการรับมิดชอบ ควรพัฒนากลยุทธ์การสื่อสารภายในที่ชัดเจนและเป็นระบบ โดยการประชุมภายในเป็นประจำจะช่วยติดตามความคืบหน้าและชี้แจงบทบาทหน้าที่ให้กับผู้ได้บังคับบัญชาอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกชมน บุศย์จันทร์ (2566) ที่เสนอให้มีการวางแผนงานและการกำกับดูแลการดำเนินงานอย่างมีระบบ

2.5 ด้านความโปร่งใส ควรพัฒนาระบบที่จัดเก็บข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระเบียบและเข้าถึงได้ง่าย รวมถึงช่องทางการสื่อสารที่เปิดเผย เช่น เว็บไซต์ อีเมล หรือการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก และทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิวิวัฒน์ อนันต์พุฒิเมธ (2563) ที่เสนอให้มีการประกาศเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ทั่วถึง

2.6 ด้านการมีส่วนร่วม ควรพัฒนาเว็บไซต์และแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ตลอดจนการจัดประชุมประชาสัมพันธออนไลน์ที่เปิดให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมฟังและเสนอความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิวิวัฒน์ อนันต์พุฒิเมธ (2563) ที่เสนอให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการออกข้อบังคับตำบล ตลอดจนสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Pimpajee Bunjongparu (2024) ที่เน้นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยผลการศึกษาได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพต้องมุ่งเน้นการสร้างควมไว้วางใจและการมีส่วนร่วมที่ครอบคลุมผ่านการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว นอกจากนี้ยังได้เสนอ TSMC Public Participation Model ที่เน้นการใช้เครื่องมือสื่อสารดิจิทัล เช่น สื่อสังคมออนไลน์ สมาร์ทโฟน และแอปพลิเคชันส่งข้อความ เพื่อเสริมสร้างการปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนและรัฐบาลท้องถิ่น โดยรูปแบบนี้ให้ความสำคัญกับการเข้าถึงความรวดเร็วในการตอบสนอง และความรับผิดชอบ เพื่อให้มั่นใจว่าความต้องการของชุมชนจะได้รับการตอบสนองอย่างทั่วถึง

2.7 ด้านการกระจายอำนาจ ควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการตัดสินใจ โดยสามารถติดตามสถานะของโครงการและการดำเนินงานได้แบบเรียลไทม์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกตแก้ว ตีมโชค (2563) ที่เสนอให้ใช้ระบบสารสนเทศในการจัดการและการตัดสินใจ

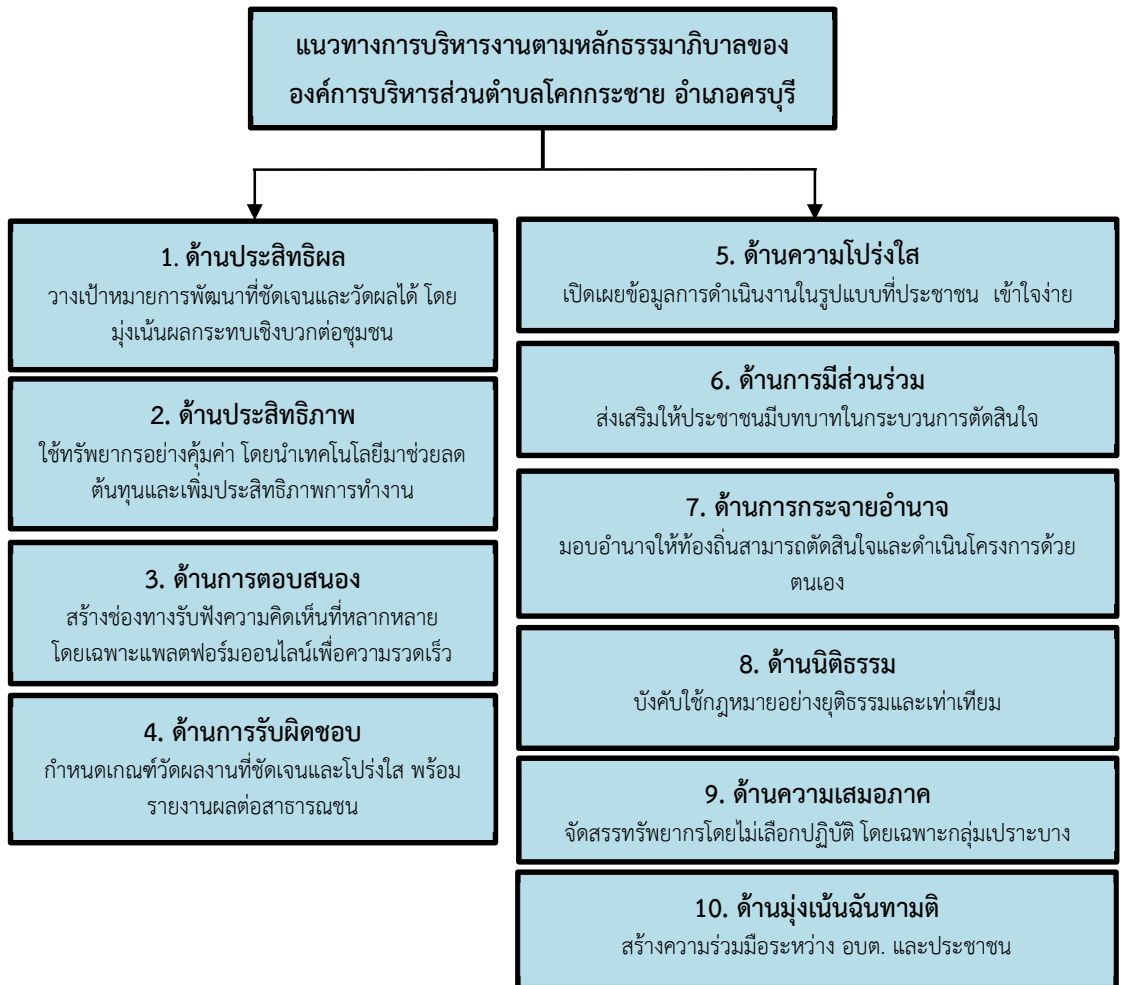
2.8 ด้านนิติธรรม ควรจัดตั้งคณะทำงานที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านกฎหมายเพื่อทำการตรวจสอบและทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ เป็นประจำ อีกทั้งควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดเก็บและติดตามกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกตแก้ว ตีมโชค (2563) ได้เสนอแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ควรมอบหมายบุคลากรผู้รับผิดชอบงานให้เหมาะสม

2.9 ด้านความเสมอภาค ควรจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบริการและข้อมูลในหลายภาษาเพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับวุฒิวิวัฒน์ อนันต์พุฒิเมธ (2563) ได้เสนอแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และให้บริการประชาชนด้วยความสม่ำเสมอรักษา ผลประโยชน์ส่วนรวม ตลอดจนควรให้มีการประกาศเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ทั่วถึง

2.10 ด้านมุ่งเน้นฉันทามติ ควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะได้ โดยสามารถใช้การประชุมแบบเปิด สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพจน์ บุญวิเศษ (2567) ได้เสนอ

แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นร่วมรับฟังการพิจารณางบประมาณ มีระบบบริหารการเงินและพัสดุที่รัดกุม จัดรวบรวมระเบียบกฎหมายเผยแพร่ การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (New Knowledge)

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้เน้นแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอนครบุรี โดยสามารถแบ่งออกเป็น 10 ด้านสำคัญ

1. ด้านประสิทธิผล การบริหารงานต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนและมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน เช่น การพัฒนาโครงการที่สามารถวัดผลได้และมีผลกระทบที่เป็นบวกต่อชุมชน ซึ่งจะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. ด้านประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การใช้เทคโนโลยีในการจัดการและบริหารงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนในการดำเนินงาน ซึ่งจะช่วยเพิ่มคุณภาพในการบริการและลดการสูญเสียทรัพยากร

3. ด้านการตอบสนอง การสร้างช่องทางให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นหรือร้องเรียน ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เช่น การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อรับฟังและตอบสนองต่อปัญหาของประชาชนอย่างทันท่วงที ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าได้รับการตอบสนองและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

4. ด้านการรับผิดชอบต่อ เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน โดยมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและโปร่งใส เช่น การรายงานผลการดำเนินงานสู่สาธารณะ เพื่อให้ประชาชนรับรู้ในแต่ละขั้นตอนของการทำงานมีความโปร่งใสและเป็นไปตามแผนงานที่กำหนด

5. ด้านความโปร่งใส การเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานและงบประมาณของ อบต. ในรูปแบบที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ เช่น การเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ผ่านเว็บไซต์หรือช่องทางอื่น ๆ ทำให้ประชาชนสามารถติดตามการใช้จ่ายงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กร

6. ด้านการมีส่วนร่วม การส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาทในการตัดสินใจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาในท้องถิ่น เช่น การจัดประชุมสาธารณะหรือการทำประชาพิจารณ์ผ่านช่องทางออนไลน์ ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น

7. ด้านการกระจายอำนาจ การมอบอำนาจให้หน่วยงานระดับท้องถิ่นสามารถตัดสินใจและดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างอิสระและเหมาะสม เช่น การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

8. ด้านนิติธรรม การบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม โดยไม่เลือกปฏิบัติ เช่น การใช้กลไกการไกล่เกลี่ยในการแก้ไขข้อพิพาทหรือการฟ้องร้อง เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมและปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างเสมอภาค

9. ด้านความเสมอภาค การจัดสรรทรัพยากรและบริการอย่างไม่เลือกปฏิบัติ โดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนา หรือสถานะทางสังคม เช่น การให้บริการสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุและคนพิการ เพื่อให้ทุกกลุ่มในสังคมได้รับประโยชน์จากการพัฒนา

10. ด้านมุ่งเน้นฉันทามติ การส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีความร่วมมือในการตัดสินใจ โดยเน้นการฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนและหาข้อสรุปที่เป็นที่ยอมรับร่วมกัน เช่น การเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้การตัดสินใจในการพัฒนาท้องถิ่นมีความสมดุลและตอบสนองความต้องการของทุกฝ่าย

กล่าวโดยสรุปการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) โคกกระชาย อำเภอบรบือ จะช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ องค์กรสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น โดยการมุ่งเน้นทั้งด้านการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การเปิดช่องทางการสื่อสารที่โปร่งใส การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน, และการสร้างความร่วมมือในท้องถิ่น การกระจายอำนาจและการบังคับใช้กฎหมายอย่างยุติธรรม รวมถึงการสร้างเสมอภาคในการจัดสรรทรัพยากรให้กับประชาชนทุกกลุ่ม การปฏิบัติตามแนวทางเหล่านี้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาองค์กรและสร้างความเชื่อมั่นจากประชาชน ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนและมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาจากแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามการรับรู้ของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบุรี จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้
 - 1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชายควรพัฒนาระบบการนำผลสำเร็จจากโครงการมาประยุกต์ใช้ในการวางแผน และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงปรับปรุงขั้นตอนการอนุมัติให้กระชับและทบทวนกฎระเบียบให้ทันสมัย
 - 1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชายควรพัฒนาระบบการวัดความพึงพอใจของผู้รับบริการให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านเทคโนโลยี และจัดสรรงบประมาณปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการและผู้สูงอายุ เพื่อการบริการที่เท่าเทียม
 - 1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชายควรพัฒนาระบบการรวบรวมความคิดเห็นจากทุกฝ่าย เพิ่มประสิทธิภาพระบบการประเมินผลและแรงจูงใจ พร้อมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบด้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจน เพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่ดีและนำมาใช้ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
 - 2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับความท้าทายและข้อจำกัดในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อหาแนวทางปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการบริหาร
 - 2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานแบบบูรณาการที่เชื่อมโยงระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลและชุมชน เพื่อพัฒนากลไกที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับ รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

เอกสารอ้างอิง

- กชมน บุคย์จันทร์. (2566). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดเพชรบุรี. *วารสารมณีเชษฐาราม วัตถุประสงค์*, 6(5), น. 406-425.
- เกศแก้ว ตีมโชค. (2563). การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลแก้งคร้อ อำเภอกำแพงศรี จังหวัดชัยภูมิ. *วารสารการบริหารและพัฒนาสังคม*, 9(2), น. 192-202.
- ชูตระกูล ไชยเสนา. (2563). หลักธรรมาภิบาลที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสิงห์บุรี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 12(2), น. 147-164.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2561). *หลักธรรมาภิบาลจากแนวคิดสู่การปฏิบัติในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ธงชัย คล้ายแสง. (2562). หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 2(2), น. 187.
- ธนภุต โพธิ์เงิน. (2567). หลักธรรมาภิบาลที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี. *วารสารมณีเชษฐาราม วัตถุประสงค์*, 7(2), น. 57-78.

- ธนศพล อินทร์จันทร์. (2564). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 16(2), น. 75-86.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2560). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. กรุงเทพฯ: ปิสซิเนสตาร์ แอนด์ดี.
- นงนาถ หวังเทพอนุเคราะห์. (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์*, 24(1), น. 25-43.
- นงลักษณ์ ทวีรักษา และณัฐณภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์. (2566). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 6(1), น. 9-24.
- นิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว. (2561). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานจังหวัดเขตพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย. ใน *การประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 9*. น. 1784-1795.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2563). *การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยากร หวังมหาพร. (2560). ประชากรรัฐจากรายการคืนความสุขให้คนในชาติคืออะไร?. *วารสารการบริหารปกครอง*, 6(2), น. 29.
- พลอย สืบวิเศษ. (2561). *ทฤษฎีองค์การ: มิติเชิงโครงสร้างและเชิงบริบทขององค์การ*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พัชรี สิโรรส. (2561). *หลักธรรมาภิบาล: จากแนวคิดสู่การปฏิบัติในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- วิวัฒน์ บุญเกษม. (2565). การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 16(2), น. 239-252.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2560). *การบริหารงานท้องถิ่นไทย: กลไกการกำกับดูแลและความรับผิดชอบต่อประชาชน*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วุฒิวัดน์ อนันต์พุดิเมธ. (2563). การศึกษาแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าชัย อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท. *วารสารพัฒนาทักษะทางวิชาการอย่างยั่งยืน*, 2(2), น. 38-48.
- สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย. (2559). *แนวทางการพัฒนาธรรมาภิบาลในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 และการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลของประเทศไทยสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2562). *การปกครองท้องถิ่นไทย: หลักการและมิติใหม่ในอนาคต (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. วิทยุชน.
- สมศักดิ์ สามัคคีธรรม. (2561). *ธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบทางสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2560). *รายงานการพัฒนาาระบบราชการ*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2566). *รายงานการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2566*. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2566 จาก <https://www.nacc.go.th/>
- สุพจน์ บุญวิเศษ. (2567). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*, 26(1), น. 99-116.
- Asian Development Bank. (2008). *Strategy 2020 the Long-Term Strategic Framework of the Asian Development Bank 2008–2020*. Mandaluyong City: Asian Development Bank.
- Bunjongparu, P. (2021). Developing participatory model for driving a network enhancing good governance for excellence: The Subdistrict Administration Organization in Nakhon Ratchasima Province. *Annals of the Romanian Society for Cell Biology*, 25(3), 7563-7570.
- Governance and Development. Washington, DC.: *The World Bank*
- Graham, J. M., Smith, J. L., & Turner, R. P. (2003). The impact of economic development on environmental sustainability. *Environmental Economics and Policy Studies*, 5(2), 123-138.
- Municipal Association of Victoria. (2018). *Good Governance Guide*. Victoria: the Municipal Association of Victoria.
- Organization for Economic Cooperation and Development. (2009). *Practical Guide to Corporate Governance*. Washington, DC Pennsylvania Ave.
- United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific. (2018). *What Is Good Governance*. Bangkok: United Nations publication, n.d.
- World Bank. (1992). *World development report 1992: Development and the environment*. Oxford University Press.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). Harper & Row.

ผู้เขียนบทความ

นายทวีทรัพย์ บุญนิวัฒน์ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา อีเมล to_zs2010@hotmail.com
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์จี บรรจงปฐ อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา อีเมล pimpacee.b@nrru.ac.th